

در سالروز تولد «آلفرد هیچکاک»: کارگردانی که فراموش نمی‌شود

«راجر ایبرت» منتقد سرشناس سینمای جهان در مطلبی که چند سال پیش از مرگش، درباره سینمای «هیچکاک» و با عنوان...

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، «راجر ایبرت» منتقد سرشناس سینمای جهان در مطلبی که چند سال پیش از مرگش، درباره سینمای «هیچکاک» و با عنوان "هیچکاک همچنان در قله سینمای جهان" نوشت، عنوان می‌کند: "هیچکاک راضی بود با توقعات بسیار کم درباره جرم و گناه فیلم بسازد. فیلم‌هایش عاری از بیانیه‌های فلسفی بود و بصورت کنایه آمیز به مضامین فلسفی می‌پرداخت و هیچ چیز در ساخته‌هایش خیلی جدی گرفته نمی‌شد. او از ستاره‌های بزرگ، لوکیشن‌های پرزرق و برق و استراتژی‌های تصویربرداری بی‌باکانه‌ای استفاده می‌کرد و با حضور کوتاه در تقریباً تمامی آثارش در زمانی به شهرت رسید که کمتر کسی به کارگردانی فیلم فکر می‌کرد. زمانی که بسیاری از کارگردانان معروف از تلویزیون روی برگردانده بودند، او با یک برنامه تلویزیونی، یک هفته با عنوان، «آلفرد هیچکاک تقدیم می‌کند» به اوج شهرت رسید.

«ایبرت» در ادامه درباره «هیچکاک» می‌نویسد: طرح داستان مورد علاقه را می‌توان در این جمله کوتاه خلاصه کرد: "فردی بی‌گناه که به اشتباه متهم شده است". از «کری گرانت» در فیلم «شمال از شمال غربی» تا «اینگرید برگمن» در فیلم «بدنام»، این شخصیت‌ها همگی بی‌گناه بودند اما از دیدگاهی خاص گناهکار به نظر می‌رسیدند.

هیچکاک در توضیح علاقه‌اش به این مضامین همواره داستانی از دوران نوجوانی خود تعریف می‌کند که به دلیل رفتار نادرستش، پدرش او را همراه با یک یادداشت به اداره پلیس لندن می‌فرستند و از مأموران می‌خواهد او را به دلیل اشتباهش بازداشت کنند.

در یادداشتی که هیچکاک از پدرش گرفت نوشته شده بود: "می‌بینی که آگه پسر خوبی نباشی چه اتفاق‌هایی ممکنه بیفته" سال‌ها بعد «هیچکاک» درخواست کرد که «سنگ قدش» نیز همراه با حمله‌ها حک کنند.

13 اوت سال 1899 یعنی دقیقاً 116 سال پیش روزی بود که «آلفرد هیچکاک» استاد بزرگ سینمای تعلیق و دلهره در شهر لندن متولد شد. در ابتدا به عنوان یک پادو وارد عرصه سینمایی صامت شد و بعدها به عنوان هنرمند و نویسنده کار خود را ادامه داد.

اولین فیلم‌هایش چون «باغ لذت» را در آلمان و در اوج جریان اکسپرسیونیسم ساخت و در طول دوران فعالیت سینمایی خود همواره علاقه وافری به زوایای عجیب دوربین، سایه‌های دراماتیک، لوکیشن‌های غریب و همچنین فاش‌سازی بصری غیرمنتظره داشت.

اولین فیلم معروف و موفق او «مردی که زیاد می‌دانست» در سال 1934 ساخته شد و پس از فیلم «39 پله» (1935) و همچنین موفقیت بزرگ «خانم ناپدید می‌شود» (1938)، «دیوید سلزنیک» تهیه‌کننده آمریکایی او را به هالیوود فراخواند و اولین ساخته «هیچکاک» در هالیوود با عنوان «ربکا» توانست در حالی جایزه اسکار بهترین فیلم را کسب کند که فیلمی عاشقانه بود و هیچ یک از عناصر تعلیقی که «هیچکاک» بواسطه آنها به شهرت رسیده بود را نداشت.

او عاشق کار با ستاره‌های بزرگ سینما بود و ستاره‌ها نیز همه کارهای خود را برای همکاری با هیچکاک کنار می‌گذاشتند، «جیمز استوارت» و «کری گرانت» در چهار فیلم با او همکاری کردند و بازیگران مطرحی چون «اینگرید برگمن»، «جوزف کاتن»، «هنری فوندا»، «گدس کل»، «کم ناک» و «نا نهم» در فیلم‌های او ظاهر شدند.

«هیچکاک» که شیفته بعد فنی سینما بود با دقت فراوانی روی فیلمنامه‌هایش کار می‌کرد و حتی هنرمندانی را استخدام می‌کرد تا استوری‌برد تمام برداشت‌ها را ترسیم کنند و معتقد بود وقتی فیلمنامه تکمیل باشد فرآیند ساخت فیلم روی سرایشی قرار می‌گیرد. او برای خودش چالش‌های فنی ایجاد می‌کرد، برای مثال تمام فیلم «قایق نجات» را روی یک قایق کوچک ساخت و فیلم «طناب» را از کنار هم قرار دادن برداشت‌های 10 دقیقه‌ای تدریجی کرد که گویی کل فیلم در یک برداشت مقابل دوربین رفته است.

«روانی» (1960) تاثیرگذارترین فیلم «هیچکاک» بود که به راهنمای سینمای خشنونت برای کارگردانان بعد از وی مبدل شد اما مدت‌ها بعد، فیلم او «سگچه» (1958) بود که در فهرست ده فیلم‌های تأثیرگذار سینما همواره در رتبه نخست قرار دارد.

«آلفرد هیچکاک» در سال 1980 از سوی ملکه الیزابت دوم به دریافت لقب "سر" نائل آمد؛ هرچند مرگ فرصت آن را به او نداد تا رسماً آن را دریافت کند و چهارماه پس از اعلام آن، در روز 29 آوریل 1980 در سن 80 سالگی بر اثر نارسایی کلیوی در لس‌آنجلس درگذشت.

«هیچکاک» طی 60 سال فعالیت سینمایی، به واسطه ساخت آثار برجسته موفق به کسب جوایز متعددی شد که شاید مهم‌ترین آنها جایزه یادبود آکادمی اسکار در سال 1967 باشد.

او پنج‌بار در سال‌های 1960 برای فیلم «روانی»، سال 1940 برای «ربکا»، سال 1944 برای «قایق نجات»، سال 1945 برای «طلسم‌شده» و سال 1954 برای «پنجره عقبی» نامزد جایزه اسکار بهترین کارگردانی شد. وی همچنین نامزد اسکار بهترین تهیه‌کننده برای فیلم «سوءظن» در سال 1941 شده بود. فیلم‌های «ربکا»، «خبرنگار خارجی» و «طلسم‌شده» نامزد اسکار بهترین فیلم نیز بودند. شانزده فیلم ساخته او نامزدی اسکار را به دست آوردند که او خودش برای شش فیلم نامزد اسکار شد. در سال 2008، چهار فیلم «سرگیجه»، «پنجره عقبی»، «شمال از شمال غربی» و «ام را نشانه قتل بگیر» از سوی انجمن فیلم آمریکا

در فهرست 10 اثر برتر سینمای جنایی جهان قرار گرفتند.
گزارش از حسین شایسته مترجم ایسنا